

Jordi de Cambra

Càtedra Unesco de desenvolupament humà sostenible. Universitat de Girona

Sostenible o insostenible?

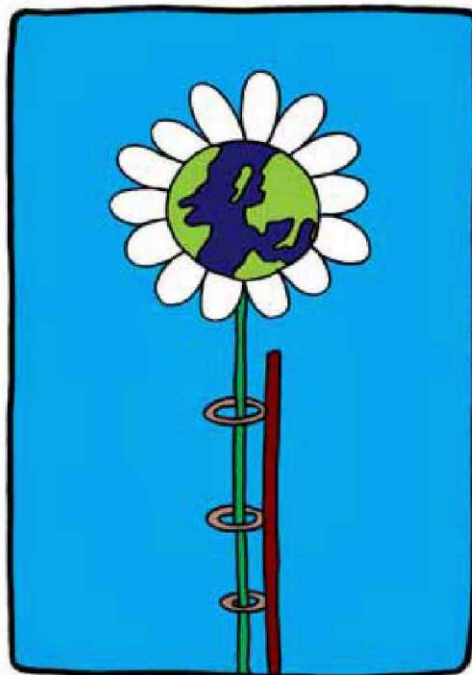
Segons l'Informe de la Comissió Mundial sobre medi ambient i desenvolupament (1987), el "desenvolupament sostenible és el desenvolupament que satisfà les necessitats del present sense comprometre la capacitat de les generacions futures per satisfer les seves pròpies necessitats".

'DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE' I 'SOSTENIBILITAT' s'han convertit en termes de moda i políticament correctes a costa de desvirtuar els seus continguts crítics, incloent-hi els que impliquen la definició que encapçala aquest article i els principis de la declaració de Rio de Janeiro de 1992, referents que s'utilitzen sovint quan s'al·ludeix a aquests conceptes. La creixent reducció del desenvolupament sostenible a les seves dimensions ambientals, tant en el marc del discurs polític com en el de molts moviments de l'activisme ambiental, deixa de banda les dimensions ètiques, polítiques, socials, econòmiques i culturals de la sostenibilitat, amb la conseqüència que obstaculitza les alternatives per a la construcció de societats equitatives políticament, social, econòmica i cultural i, per tant, "sostenibles" en el seu sentit genuí.

ELS DARRERS ANYS HA CRESCUT la sensibilització en relació amb els problemes ambientals. Mentre no siguem conscients, però, de la relació entre els problemes ambientals i la necessitat de canvis qualitatius profunds en l'actual model econòmic, polític i social, aquesta *sensibilització* és un maquillatge que no ataca les arrels del problema i, per tant, no és res més que, en el millor dels casos, un pas preliminar per solucionar-lo.

L'IMPERI DEL MERCAT GENERA EXPLOTACIÓ de la força de treball, crisis econòmiques estructurals, injustícia social, corrupció política, pèrdua de la diversitat cultural i degradació ambiental. Les polítiques econòmiques anomenades neoliberals (que no tenen res de

"El desenvolupament sostenible té com a objectiu la construcció de societats equitatives, i el mitjà per assolir-les és la participació de tots en la presa de decisions, la qual cosa requereix distribuir equitativament el poder"

JORDI SÀBAT

liberals atès el seu caràcter oligopolista i monopolista) impulsades pels governs (tant si s'autoqualifiquen de dretes, de centre o d'esquerreres) no responen de cap manera a la idea de desenvolupament sostenible. La reduïen sovint a les qüestions ambientals, la qual cosa oculta i impedeix plantejar les altres dimensions de la sostenibilitat i, per tant, la recerca d'alternatives al model vigent. A més, tampoc les qüestions ambientals són prou ateses.

LA URGÈNCIA D'UN CANVI DE PARADIGMA econòmic comporta la necessitat de deixar d'identificar desenvolupament amb creixement econòmic: no podem continuar creixent. Si no volem esgotar els recursos del planeta i volem que el 80% més pobre de la humanitat pugui donar satisfacció a les seves necessitats bàsiques (requisit indispensable del desenvolupament sostenible), el 20% més ric ha de decreïxer. La tesi de la coresponsabilitat de tots els països en la conservació de la natura defuig la responsabilitat històrica dels països industrialitzats en els problemes que avui afecten el medi natural i els desequilibris globals.

EL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE TÉ COM a objectiu la construcció de societats equitatives, i el mitjà per assolir-les només pot ser la participació de tots en la presa de decisions, la qual cosa requereix una distribució equitativa del poder. Si volem transformar les nostres societats en societats sostenibles és indispensable desenvolupar la consciència de la necessitat d'una transformació profunda del model vigent. Aquesta és la funció que correspon als nous moviments socials si volen superar el paper actualment exercit pels partits polítics i els sindicats. Hauríem de prendre consciència que el nostre model social, econòmic i polític és insostenible i que, si volem sobreviure com a espècie i desenvolupar-nos com a éssers humans, no només un altre món és possible, sinó que és necessari.